

Slovník služebního poměru

- definice a výklad pojmů
- grafické zvýraznění odkazů na související hesla

 1. vydání

© JUDr. Petr Tomek, 2009
© Nakladatelství ANAG, 2009
ISBN 978-80-7263-541-2

Úvodem

Předpokladem správného uplatňování právních předpisů upravujících služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů v praxi služebních funkcionářů a dalších osob, které se podílejí na aplikační praxi, je znalost těchto právních předpisů a vědomí důvodů, které byly sledovány při jejich tvorbě. Cílem této publikace je proto podat ve vybraných heslech informaci o jednotlivých právních institutech obsažených v právní úpravě služebního poměru. Slovník má být přehlednou pomůckou, která povede k lepší a rychlejší orientaci v pojmovém aparátu použitém v právních předpisech a snadnému vyhledání těchto pojmů při praktickém provádění personální práce v širším slova smyslu.

Výklad jednotlivých hesel začíná zpravidla definicí pojmu, vytvořenou pro tento účel. Na tyto definice se váže výklad obsahu těchto pojmů, jejich význam, způsob jejich použití a zásady, jichž je nutno dbát při jejich aplikaci. Ve výkladu jednotlivých hesel jsou použity odkazy na související hesla. Tato hesla jsou v textu graficky zvýrazněna – související heslo.

Abecední seznam hesel

A

Analogie 12

B

Bezdůvodné obohacení 13

Bezpečnost a ochrana zdraví při výkonu služby 13

Bezpečnostní sbor 17

Bezúhonnost 18

Bývalý příslušník 19

Č

Čerpání dovolené 20

Člen rodiny 22

D

Další odborný požadavek 23

Den služby 24

Denní studium 25

Dny pracovního klidu 25

Doba odpočinku 25

Doba služby 26

Dohoda o pracovní činnosti 27

Doručování rozhodnutí 27

Dovolená 29

Druhy služebního poměru 30

Druhy záloh 30

Důkaz 30

Důležité osobní překážky ve službě 31

Důležitý zájem služby 32

E

Evidence služebních míst 35

F

Fyzická způsobilost 36

H

Hodnostní označení 37

Bezpečnostní sbor je dále povinen:

- zajistit příslušníkům školení o právních předpisech, služebních předpisech (služební předpis) a rozkazech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví příslušníků při výkonu služby, pravidelně ověřovat jejich znalost, vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování,
- zajistit příslušníkům podle potřeb vykonávané služby ve vhodných intervalech dostatečné a přiměřené informace a rozkazy o bezpečnosti a ochraně zdraví příslušníků při výkonu služby; těhotné příslušnice, příslušnice do konce devátého měsíce po porodu a příslušnice, které kojí, informovat o rizicích spojených s výkonem služby a o opatřeních k ochraně jejich bezpečnosti nebo zdraví,
- vést evidenci o školeních, informacích a rozkazech k bezpečnosti a ochraně zdraví příslušníků při výkonu služby,
- přijmout nezbytná opatření pro první pomoc,
- nepřipustit, aby příslušník vykonával službu, jejíž výkon by neodpovídal jeho zdravotní způsobilosti (zdravotní způsobilost),
- zajistit dodržování zákazu kouření na služebnách,
- přizpůsobovat těhotným a kojícím příslušnicím na služebnách prostory pro jejich odpočinek a
- zajistit vedení a ukládání zdravotní a jiné dokumentace o služebních úrazech a nemocech z povolání (nemoc z povolání).

Nelze-li rizika odstranit nebo dostatečně omezit technickými prostředky nebo opatřeními v oblasti organizace výkonu služby, je bezpečnostní sbor povinen poskytnout příslušníkům osobní ochranné prostředky. Osobní ochranné prostředky jsou ochranné prostředky, které musí chránit příslušníka před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu služby a musí splňovat požadavky stanovené právním předpisem. Poskytování osobních ochranných prostředků nelze nahrazovat peněžním plněním.

Bezpečnostní sbor je povinen poskytovat příslušníkům mycí, čistící a dezinfekční prostředky na základě zhodnocení rozsahu znečištění příslušníků při výkonu služby nebo jejich ohrožení dráždivými látkami.

Bezpečnostní sbor je povinen vyšetřit příčiny a okolnosti vzniku služebního úrazu za účasti příslušníka, pokud to zdravotní stav příslušníka dovoluje, a za účasti příslušného odborového orgánu nebo zástupce odborů pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby (působnost odborové organizace a vyššího odborového orgánu) a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu. Současně vyhotovuje záznamy a vede dokumentaci o všech služebních úrazech, jejichž následkem došlo:

- ke zranění příslušníka s neschopností ke službě (neschopnost ke službě) delší než 3 kalendářní dny, nebo
- k úmrtí příslušníka.

Bezpečnostní sbor vede v knize úrazů evidenci o všech služebních úrazech, i když jimi nebyla způsobena nebo byla způsobena neschopnost ke službě nepřesahující 3 kalendářní dny. Dále je povinen ohlásit služební úraz a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Bezpečnostní sbor při tom postupuje podle nařízení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zaslání záznamu

N

Naturální náležitosti

Zákon o služebním poměru upravuje v § 134 nárok příslušníků (příslušník bezpečnostního sboru) na naturální náležitosti. Naturálními náležitostmi jsou:

- služební stejnokroj nebo jiný oděv a obuv, které příslušník používá při výkonu služby (výkon služby) souhrnně nazývané služební výstroj,
- součástky určené k obměně nebo doplnění služební výstroje a
- služby spojené s údržbou služební výstroje.

Služební stejnokroj poskytuje bezpečnostní sbor v naturální podobě. Jiný oděv a obuv, který příslušník používá při výkonu služby, je poskytován buď v naturální podobě, nebo formou náhrady této naturální náležitosti v penězích. Obdobně to je s poskytováním součástek určených k obměně nebo doplnění služební výstroje. Služby spojené s údržbou služební výstroje jsou téměř bezvýjimečně poskytovány formou náhrady v penězích.

Služební výstroj se poskytne příslušníkovi při přijetí do služebního poměru (služební poměr). Poté, za trvání služebního poměru, má nárok na součástky určené k obměně a doplnění služební výstroje a na služby spojené s údržbou služební výstroje. Nárok na oba druhy plnění je vázán na dny, v nichž je příslušníkovi poskytován služební příjem. Při převedení na jiné služební místo nebo při podstatné změně podmínek jeho výkonu služby, má příslušník nárok na poskytnutí služební výstroje nebo na její doplnění v rozsahu, v jakém to podmínky výkonu služby vyžadují.

Zákon o služebním poměru vylučuje poskytnutí náhrady v penězích za nevyčerpanou služební výstroj. Toto opatření bylo do zákona zakotveno proto, že za platnosti předchozí právní úpravy služební poměru příslušníci nečerpali součástky k obměně a nebo doplnění služební výstroje v naturální podobě a požadovali poskytnutí peněžní náhrady za ně při skončení služebního poměru.

Podrobnosti o poskytování naturálních náležitostí, zejména o jejich druzích, hodnotě a způsobu jejich poskytování, stanoví služební předpisy (služební předpis) pro jednotlivé bezpečnostní sbory velmi odlišně.

Navrhovatel

Navrhovatelem je osoba blízká pachateli postížená jednáním příslušníka (příslušník bezpečnostního sboru), které má znaky přestupku (přestupek) uvedeného v ustanovení § 49 odst. 1 písm. b) a c) (jedná se o přestupky proti občanskému soužití – ublížení na zdraví z nedbalosti a úmyslné narušení občanského soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním) a § 50 (přestupky proti majetku – úmyslné způsobení škody na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci z takového majetku, nebo pokus o takové jednání, úmyslné neoprávněné užívání cizího majetku nebo přisvojení si cizí věci nálezem nebo jinak bez

přivolení oprávněné osoby, úmyslné ukrytí nebo převedení věci, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo toho, co za takovou věc bylo opatřeno, na sebe nebo jiného) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a spáchaného mezi blízkými osobami, nebo osoba postižená jednáním příslušníka, které má znaky přestupku uvedeného v ustanovení § 49 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích (jedná se o přestupek proti občanskému soužití – ublížení na cti).

Navrhovatel je účastníkem řízení ve věcech služebního poměru (účastník řízení) a má procesní práva zakotvená zákonem o služebním poměru (zákon o služebním poměru), včetně práva na doručení rozhodnutí (doručování rozhodnutí) a uplatnění opravných prostředků (opravné prostředky). Není významné, zda se jedná o věcné rozhodnutí nebo rozhodnutí o zastavení řízení.

Náhrada cestovních výdajů při studiu a při vyslání na studijní pobyt

Příslušníkovi (příslušník bezpečnostního sboru), jemuž bylo podle § 73 odst. 2 zákona o služebním poměru (zákon o služebním poměru) uděleno služební volno při studiu při výkonu služby (studium při výkonu služby) na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole, má za předpokladu, že plní studijní povinnosti v jiném místě, než je jeho místo služebního působiště, se poskytuje:

- náhrada jízdních výdajů,
- náhrada výdajů za ubytování a
- stravné.

Uvedené náhrady se poskytují v souvislosti s účastí na studijních soustředěních (konzultacích), k vykonání zkoušek nebo absolutoria. Tyto náhrady jsou poskytovány za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako náhrady poskytované při služební cestě (služební cesta), včetně zahraniční služební cesty, přestože se ve skutečnosti o služební cestu nejedná, neboť studujícímu příslušníkovi je poskytnuto služební volno s poskytnutím služebního příjmu při studiu. Ze zásady, že se náhrady poskytují stejně jako při služební cestě, je stanovena jediná výjimka, která se týká příslušníka ve služebním poměru na dobu určitou (služební poměr na dobu určitou). Tomu nemůže být za dobu související s účastí na studijních soustředěních (konzultacích), s konáním zkoušek nebo absolutoria poskytnuto stravné. To je pochopitelné u příslušníků, jejichž služební poměr ještě netrvá 3 roky, ale je poněkud nepřiměřené ve vztahu k příslušníkům, kteří jsou zařazeni do služebního poměru na dobu určitou proto, že byli k 1. lednu 2007 ustanoveni na služební místo (ustanovení na volné služební místo), pro které nesplňují stanovený stupeň vzdělání.

Také pro přiznání těchto náhrad musí služební funkcionář stanovit písemně podmínky, spočívající zejména ve stanovení způsobu dopravy, druhu ubytování apod. V praxi je tato povinnost často podceňována.

Příslušníkovi, jemuž bylo podle § 73 odst. 1 zákona o služebním poměru uděleno služební volno v rozsahu celé doby denního studia (denní studium) a byl zařazen do zálohy pro studující (záloha pro studující), náleží náhrady cestovních výdajů podle § 149 zákona o služebním poměru.

Propuštění

Propuštění ze služebního poměru je jedním ze způsobů skončení služebního poměru.

Důvody propuštění ze služebního poměru (služební poměr) uvedené v ustanovení § 42 zákona o služebním poměru (zákon o služebním poměru) mají obligatorní charakter. Služební funkcionář musí příslušníka (příslušník bezpečnostního sboru) propustit, jsou-li podmínky pro propuštění splněny, tedy je-li dán důvod propuštění.

Podle ustanovení § 42 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru musí být propuštěn příslušník, jestliže byl pravomocně odsouzen pro treštný čin spáchaný úmyslně. Treštný čin je spáchan úmyslně, jestliže pachatel chtěl způsobem uvedeným v treštním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, nebo věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. Služební funkcionář může vydat rozhodnutí o propuštění pouze za předpokladu, že se hodnověrným způsobem dozví, že rozsudek soudu, kterým byl příslušník uznán vinným ze spáchaní treštného činu, nabyl právní moci. Služební poměr v tomto případě skončí dnem doručení rozhodnutí (doručování rozhodnutí) o propuštění.

Podle § 42 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru musí být propuštěn také příslušník, který byl pravomocně odsouzen pro treštný čin spáchaný z nedbalosti, pokud jednání, kterým treštný čin spáchal, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka. Služební poměr v tomto případě skončí dnem doručení rozhodnutí o propuštění. Treštný čin je spáchan z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že může způsobem uvedeným v treštním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

Poněkud problematická je dikce vyvolávající otázku, jakým jednáním je jednání, kterým příslušník treštný čin spáchal. Jedná se v podstatě o takový treštný čin, který, byť je treštným činem nedbalostním, je obecně chápán jako treštný čin, který se nespojuje s postavením příslušníka bezpečnostního sboru (např. maření úkolu veřejného činitele).

Propouštěcí důvod uvedený v § 42 odst. 1 písm. c) zákona o služebním poměru reaguje na případy, kdy nedošlo k odsouzení příslušníka za treštný čin, ale v řízení o úmyslném treštném činu bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném zastavení jeho treštního stíhání nebo bylo pravomocně schváleno narovnání, a jednání, kterým treštný čin spáchal, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka, anebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání. Služební poměr v těchto případech skončí dnem doručení rozhodnutí o propuštění.

Jestliže příslušník v rozhodném období neodsoužil alespoň 21 dnů, použije se pravděpodobný služební příjem. Pravděpodobný služební příjem zjistí **bezpečnostní sbor** z hrubého služebního příjmu, kterého příslušník dosáhl od počátku rozhodného období, popřípadě z hrubého služebního příjmu, kterého by zřejmě dosáhl. Přitom se přihledne zejména k obvyklé výši jednotlivých složek služebního příjmu příslušníka nebo ke služebnímu příjmu (**složky služebního příjmu**) příslušníků vykonávajících stejnou službu nebo služby stejné hodnoty.

Průměrný služební příjem se zjistí jako průměrný hodinový služební příjem. Má-li být uplatněn průměrný hrubý měsíční služební příjem, přepočítá se průměrný hodinový služební příjem na 1 měsíc podle průměrného počtu hodin základní doby služby (**základní doba služby v týdnu**) připadajících na 1 měsíc v průměrném roce. Průměrný rok pro tento účel má 365,25 dnů. Průměrný hodinový služební příjem příslušníka se vynásobí týdenní dobou služby příslušníka a koeficientem 4,348, který vyjadřuje průměrný počet týdnů připadajících na 1 měsíc v průměrném roce. Má-li být uplatněn průměrný měsíční čistý služební příjem, zjistí se tento služební příjem z průměrného měsíčního hrubého služebního příjmu odečtením pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pojistného na všeobecné zdravotní pojištění a zálohy na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, vypočtených podle podmínek a sazeb platných pro příslušníka v měsíci, v němž se průměrný měsíční čistý služební příjem zjišťuje.

Předcházení škodám

Významnou část právní úpravy služebního poměru (**služební poměr**) tvoří úprava odpovědnosti za škodu, která byla způsobena jednomu ze subjektů služebního poměru. Odpovědnost za škodu bývá zasazována do širšího okruhu odpovědnostních vztahů vznikajících ve služebním poměru (např. odpovědnost za porušení služebních povinností).

Právní úprava odpovědnosti za škodu ve služebním poměru vychází z nerovného postavení subjektů typického pro pracovněprávní vztahy (nerovnost subjektů je v podmínkách služebního poměru ještě zřetelnější) a toto nerovné postavení kompenzuje zvýhodněním příslušníka (**příslušník bezpečnostního sboru**) oproti bezpečnostnímu sboru (**bezpečnostní sbor**).

Povinností bezpečnostního sboru v oblasti předcházení škodám podle § 93 zákona o služebním poměru (**zákon o služebním poměru**) je zabezpečit příslušníkům takové podmínky výkonu služby (**výkon služby**), aby nedocházelo ke škodám. Jedná se o tzv. prevenční povinnost. Zároveň je bezpečnostnímu sboru uložena povinnost kontrolovat, zda příslušníci plní své služební úkoly tak, aby nedocházelo ke škodám. Bezpečnostní sbor je také povinen odstraňovat závady, z nichž by mohla škoda vzniknout.

K ochraně majetku je bezpečnostní sbor oprávněn kontrolovat v nezbytném rozsahu věci, které příslušníci vnášejí do míst nebo vynášejí z míst, kde vykonávají službu, provádět prohlídky příslušníků a jejich věcí. Kontroly může bezpečnostní sbor vyko-

Pokud příslušník nenastoupí do služby v den určený rozhodnutím o přijetí a prokáže závažnou překážku, která mu bránila v nástupu služby a uvědomí do týdne služebního funkcionáře (služební funkcionář) o této překážce, služební poměr vznikne k tomuto dni, ale výkon jeho služby se bude realizovat až po odpadnutí překážky. Nenastoupí-li příslušník k výkonu služby (výkon služby) v den, který je uveden v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru, aniž by mu v tom bránila závažná překážka, nebo neuvědomí-li o vzniku této překážky služebního funkcionáře do týdne od stanoveného dne nástupu do služby, služební funkcionář rozhodnutí o přijetí do služebního poměru zruší. Zde se jedná o jediný případ, kdy podle zákona o služebním poměru může služební funkcionář zrušit rozhodnutí, a to i pravomocné (právní moc rozhodnutí), bez podnětu (podání) příslušníka.

Zákon také reaguje na odlišný způsob jmenování na služební místo ředitele zpravodajské služby (zpravodajská služba), a proto zakotvuje zvláštní způsob vzniku jeho služebního poměru.

Služební úraz

Úraz je judikaturou soudů definován jako porušení zdraví, které nastalo nezávisle na vůli poškozeného krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů, které není závislé na vůli příslušníka (příslušník bezpečnostního sboru). Porušením zdraví se rozumí nejen poškození tělesné, ale i duševní. Úraz je služebním, došlo-li k němu při výkonu služby (výkon služby), v přímé souvislosti s výkonem služby nebo pro výkon služby. Příslušník je zevním vlivům vystaven ve velmi vysoké míře. Souvisí to také s tím, že na rozdíl od zaměstnanců v pracovním poměru (pracovní poměr) je povinen nasadit i život při ochraně života, zdraví a majetku občanů a při plnění dalších služebních úkolů. Jedná se zejména o vlivy mechanické, ale i o vlivy chemické, radiační a další. Úraz může být vyvolán také po psychické linii (psychické trauma při haváriích, katastrofách atd.). Služebním úrazem není úraz, který se příslušníkovi přihodil na cestě do služby a zpět.

Příslušníkovi, který utrpěl služební úraz, je bezpečnostní sbor podle ustanovení § 101 zákona o služebním poměru (zákon o služebním poměru) povinen v rozsahu, ve kterém odpovídá za škodu (odpovědnost za škodu při služebním úrazu nebo nemoci z povolání), poskytnout:

- náhradu za ztrátu na služebním příjmu (náhrada za ztrátu na služebním příjmu),
- náhradu za bolest (náhrada za bolest) a ztížení společenského uplatnění (náhrada za ztížení společenského uplatnění),
- náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením (náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením),
- jednorázové odškodnění,
- náhradu věcné škody (náhrada věcné škody při služebním úrazu nebo nemoci z povolání).

Příslušník vyslaný na studijní pobyt má nárok na náhrady cestovních výdajů ve stejném rozsahu jako při služební cestě (náhrada cestovních výdajů při studiu a při vyslání na studijní pobyt).

Studium při výkonu služby

Zákon o služebním poměru zcela záměrně nepoužívá pojmů obsažených v zákoně č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, ani v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, například pojmů prezenční, distanční aj. studium. Pro účely zákona o služebním poměru je významné, zda příslušník (příslušník bezpečnostního sboru) studuje takovou formou, která vyžaduje jeho plné uvolnění z výkonu služby (výkon služby), to znamená udělení služebního volna při studiu (služební volno při studiu) na celý rozsah studia, nebo studuje takovou formou, která plné uvolnění z výkonu služby nevyžaduje. Podle tohoto kritéria rozlišuje právní úprava služebního poměru (služební poměr) studium při výkonu služby a denní studium, které je důvodem pro zařazení příslušníka do zálohy pro studující (záloha pro studující). Za studium při výkonu služby lze proto považovat například prezenční studium na vysoké škole, jestliže má příslušník školou schválen individuální studijní plán.

Příslušník, jemuž bezpečnostní sbor na základě rozhodnutí služebního funkcionáře (služební funkcionář) uděluje služební volno při studiu při výkonu služby, má nárok na náhradu cestovních výdajů (náhrada cestovních výdajů při studiu a při vyslání na studijní pobyt).

Stupeň vzdělání

Pro každou služební hodnost je ustanovením § 7 zákona o služebním poměru (zákon o služebním poměru) stanoven minimální stupeň vzdělání. Pro služební hodnost referent je předepsáno pouze střední vzdělání nebo střední vzdělání s výučním listem. Uvedená služební hodnost nemusí být systemizována u všech bezpečnostních sborů (bezpečnostní sbor), potažmo u všech organizačních částí bezpečnostního sboru. Je určena pro příslušníky (příslušník bezpečnostního sboru) s méně náročnými činnostmi. Proto je také v § 18 odst. 1 zákona o služebním poměru stanovena variantní služební hodnost, do níž je příslušník jmenován (jmenování do služební hodnosti) při přijetí do služebního poměru (přijímací řízení). Pro služební hodnost vrchní referent až inspektor je předepsáno střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Pro služební hodnost vrchní inspektor se stanoví variantní požadavek stupně vzdělání v kombinaci středního vzdělání s maturitní zkouškou a vyššího odborného vzdělání. Důvody pro stanovení dvou stupňů vzdělání pro jednu služební hodnost, přestože postačuje, aby příslušník splňoval stupeň nižší, lze jen těžko racionálně vysvětlit. Jedná se však o dlouholetou, avšak chybnou, tradici zakotvení kvalifikačních požadavků v platových předpisech. Nesmyslnost takového řešení vystupuje zvláště výrazně u služební hodnosti komisař, kde je variantně stanoven požadavek vyššího

Zvláštní požitky

Zvláštní požitky upravené v ustanovení § 135 zákona o služebním poměru (zákon o služebním poměru) spočívají v zakotvení nároku stanoveného okruhu příslušníků (příslušník bezpečnostního sboru) na užívání služebních prostředků k jiným účelům, a to:

- služebního vozidla a
- jedné účastnické telefonní stanice.

Nárok na zvláštní náležitosti má ředitel bezpečnostního sboru a jeho zástupce k výkonu služebního místa (služební místo) nebo v souvislosti s ním a k osobní dispozici za účelem zajištění okamžité dosažitelnosti. Zakotvení nároku na zvláštní požitky na užívání služebních prostředků odstranilo letitou absenci právní úpravy, týkající se používání služebních vozidel k cestě do služby a zpět. Nejvyšší funkcionáři bezpečnostních sborů (bezpečnostní sbor) jsou v době odpočinku (doba odpočinku) často povoláváni k řešení úkolů vyplývajících z momentální bezpečnostní situace a k provádění dalších časově náročných činností. Právní úprava také jednoznačně zakotvuje nárok na užívání mobilních telefonů.

Ustanovení § 135 odst. 1 zákona o služebním poměru není příliš šťastně formulováno. Pojem „užívání služebních prostředků k jiným účelům“ vyvolává dojem, že služební prostředky mohou být využívány k soukromým účelům. Uvedený pojem nekoresponduje se skutečným účelem vyjádřeným dále, a to „k výkonu služebního místa nebo v souvislosti s ním a k osobní dispozici za účelem zajištění okamžité dosažitelnosti“.

Ředitel bezpečnostního sboru a jeho náměstek nemají z důvodu nároku na zvláštní požitky nárok na odměnu za služební pohotovost (odměna za služební pohotovost), jak to stanoví díkce § 126 odst. 2 zákona.

Služební funkcionář může příslušníkovi povolit použití služebního vozidla k cestě do služby a zpět v souvislosti s plněním činností v krizových štábech, bezpečnostních radách, při nařízené služební pohotovosti (služební pohotovost), službě přesčas (služba přesčas), návratu ze služební cesty (služební cesta) mimo stanovenou směnu (směna) a v dalších případech, kdy to vyžaduje důležitý zájem služby. Může též povolit používání účastnické telefonní stanice za účelem okamžitého vyrozumění o uložení služebního úkolu.

Zvláštní příplatek

Ustanovení § 120 zákona o služebním poměru (zákon o služebním poměru) obsahuje pod shodným názvem „zvláštní příplatek“ tři různé příplatky poskytované příslušníkovi (příslušník bezpečnostního sboru) za splnění rozdílných podmínek.

Zvláštní příplatek zakotvený v § 120 odst. 1 zákona o služebním poměru je poskytován příslušníkům, kteří konají službu (výkon služby) ve ztížených a zdraví škodlivých podmínkách. Zákon odkazuje na splnění podmínek uvedených v nařízení vlády o podmínkách pro poskytování a výši zvláštního příplatku za vykonávání činností ve ztížených a zdraví škodlivých pracovních podmínkách. Uvedené nařízení však bylo ke dni 1. led-

na 2007 zrušeno novým zákoníkem práce (**zákoník práce**), který prostřednictvím § 117 stanoví zákonné zmocnění pro vydání nařízení vlády o příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí. Výše příplatku se proto v současné době řídí nařízením vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, a činí 400 Kč až 1 400 Kč podle míry rizika, intenzity a doby působení zatěžujících vlivů, přičemž zatěžující vlivy jsou vymezeny v nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. V důsledku změny podmínek pro přiznání tohoto příplatku je tento příplatek v bezpečnostních sborech (**bezpečnostní sbor**) poskytován pouze ojedinele.

Zvláštní příplatek zakotvený v ustanovení § 120 odst. 2 zákona o služebním poměru je určen příslušníkům, kteří vykonávají službu v prostředí s vysokou mírou ohrožení zdraví, jež vyžaduje použití izolačních dýchacích přístrojů. V praxi takovou službu v bezpečnostních sborech vykonávají pouze hasiči a potápěči. Výše tohoto zvláštního příplatku je stanovena v rozpětí 500 Kč až 1 500 Kč měsíčně.

Jestliže příslušníkovi vznikne současně nárok na oba výše uvedené zvláštní příplatky současně, náleží mu zvláštní příplatek, který je vyšší.

Příslušníkovi, který vykonává činnosti spojené s ochranou zájmů státu, při nichž může dojít k ohrožení jeho života nebo zdraví, popřípadě k jiným závažným rizikům, se podle § 120 odst. 3 zákona o služebním poměru poskytuje tzv. „rizikový“ zvláštní příplatek. Výše příplatku je odstupňována podle míry ohrožení a rizika. Pro tyto účely zakládá zákon existenci dvou skupin zvláštního příplatku. Zařazení služebních činností do I. a II. skupiny a výši zvláštního příplatku pro služební místa (**služební místo**) v bezpečnostním sboru stanoví **ředitel bezpečnostního sboru** služebním předpisem (**služební předpis**).

Zvláštní řízení

Služební funkcionář, který rozhoduje o **propuštění** ze služebního poměru (**služební poměr**) z důvodu porušení služebního slibu (**služební slib**) zavřenímhodným jednáním, které má znaky trestného činu (**trestný čin**) a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru (**bezpečnostní sbor**), může v tzv. zvláštním řízení o propuštění postupovat mnohem jednodušším způsobem než při prokazování jiného protiprávního jednání, které je důvodem pro propuštění, protože **účastník řízení** nemá v tomto řízení žádná procesní práva.

Ustanovení § 183 zákona o služebním poměru (**zákon o služebním poměru**) vylučuje použití ustanovení § 174 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru, které zakotvuje právo účastníka řízení vyjádřit se před vydáním **rozhodnutí** k jeho podkladům (**podklady rozhodnutí**), ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění.

Rozpor s dikcí čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod je více než zřejmý. Podle tohoto článku má obviněný z trestného činu právo, aby mu byl poskytnut čas

ANAG, spol. s r. o.

Kollárovo náměstí 698/7, 772 00 Olomouc

tel.: 585 757 411, fax: 585 418 867

e-mail: obchod@anag.cz

www.anag.cz

ANAG[®]
ANDRAGOGOS
AGENCY

Měsíčník MZDOVÁ ÚČETNÍ

Měsíčník ÚČETNÍ A DANĚ

Edice PRÁCE MZDY POJIŠTĚNÍ

Edice PRÁCE MZDY POJIŠTĚNÍ

Edice PRÁVO

Edice PRÁVO

Nakladatelství odborné literatury